

ಮತ್ತೆ ದೀಪದ ಹಬ್ಬ..

ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದೆಂದರೆ ಹಣವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನರ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೂ ಸುಟ್ಟಂತೆ. ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತುಗಳು 'ಎಮ್ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ'. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳು ಅಪಘ್ನ ಹೇಳುವವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಉದಾಸೀನದ ಧೋರಣೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರದ್ದು.

ಮತ್ತೊಂದು ದೀಪಾವಳಿ ಆಚರಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ಹಬ್ಬ ಅದ್ದೂರಿ ಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಜನರು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪಟಾಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ ಕ್ಷಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾತರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಹದಿಹರೆಯದವರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಹೆಚ್ಚು. ಕೆಲ ವಯಸ್ಕರೂ ಅದೇ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೀಪಾವಳಿ ಬೆಳಕಿನ ಹಬ್ಬ. ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆದು ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನೆ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಳಗ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ಹಬ್ಬದ ಆಶಯ. ಮನೆ, ಮನಗಳ ಕತ್ತಲನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸಾಂಕೇತಿಕ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಹಬ್ಬದ ಮೂರ್ಛಾಲ್ಕು ದಿನ ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹತ್ತಾರು ಹಣತೆ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ಮನೆಗಳ ಅಂಗಳವನ್ನೆಲ್ಲ ಝಗಮಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಭಾರೀ ಸದ್ದು, ಪ್ರಖರ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೀಪಾವಳಿ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಾಗುವ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ. ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ಹೊಸ ವರ್ಷ ಇದ್ದಂತೆ. ಪ್ರತಿ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ವರ್ತಕರು ವರ್ಷದ ವಹಿವಾಟಿನ ಲೆಕ್ಕ ಮುಗಿಸಿ ದೀಪಾವಳಿ ದಿನದಿಂದ ಹೊಸ ಲೆಕ್ಕ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಪಡೆದವರು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದೂರಿ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಪಟಾಕಿ ಖರೀದಿಸಿ ತಂದು ಸುಟ್ಟು ಬೆಳಕು ಹಾಗೂ ಗಡಚಿಕ್ಕುವ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವುದು ಎಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಸರಿಯಷ್ಟೇ. ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಬ್ಬದಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯ ಸದ್ದು ಹಾಗೂ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಉಂಟಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಹಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಗಮನ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿ ದೀಪಾವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿ ಸುತ್ತವೆ. ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದೆಂದರೆ ಹಣವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನರ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೂ ಸುಟ್ಟಂತೆ. ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಜ್ಞರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತುಗಳು 'ಎಮ್ಮೆಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತೆ'. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳು ಅಪಘ್ನ. ಹೇಳುವವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಉದಾಸೀನದ ಧೋರಣೆ ಬಹುತೇಕ ಜನರದ್ದು. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಜನರು ಈಗಾಗಲೇ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಋತುಮಾನ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ದುರದೃಷ್ಟಕರ.

ಭಾರೀ ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಜನನಿಬಿಡ ರಸ್ತೆ, ಹಾಗೂ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು, ವೃದ್ಧರು ಹಾಗೂ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. 110 ಡೆಸಿಬಲ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿ. ಆದರೆ ನಿಷೇಧ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು? ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಪಟಾಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. 110 ಡೆಸಿಬಲ್ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸದ್ದು ಮಾಡುವ ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಯಾರು ಸುಟ್ಟರು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ? ಇಂಥ ಪಟಾಕಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಶಬ್ದಮಾಲಿನ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದೀತು.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ವೈದ್ಯರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವರು ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಹಾನಿಯ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪಾಲಕರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಅದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ಹಣತೆಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ, ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಪಟಾಕಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಹಬ್ಬ ಆಚರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಸಂಭ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹೊರತು ಆಡಂಬರ ಅಲ್ಲ.

■ ಪ್ರೇಮ್ ಕುಮಾರ್ ಹರಿಯಬ್ಬೆ